

زبان شناسی

(رشته زبان شناسی)

ویراستاران

آنه. ای بیکر و کیس هنگولد

مترجمان

دکتر علی اصغر رستمی ابوسعیدی

دکتر علی کریمی فیروزجائی

امروزه کتاب‌خوانی و علم‌آموزی، نه تنها یک وظیفه‌ی ملی، که یک واجب دینی است.

مقام معظم رهبری

در عصر حاضر یکی از شاخصه‌های ارزیابی رشد، توسعه و پیشرفت فرهنگی هر کشوری میزان تولید کتاب، مطالعه و کتاب‌خوانی مردم آن مرز و بوم است. ایران اسلامی نیز از دیرباز تاکنون با داشتن تمدنی چندهزارساله و مراکز متعدد علمی، فرهنگی، کتابخانه‌های معتبر، علما و دانشمندان بزرگ با آثار ارزشمند تاریخی، سرآمد دولت‌ها و ملت‌های دیگر بوده و در عرصه‌ی فرهنگ و تمدن جهانی به‌سان خورشیدی تابناک همچنان می‌درخشد و با فرزندان نیک‌نهاد خویش هنرنمایی می‌کند. چه کسی است که در دنیا با دانشمندان فرزانه و نام‌آور ایرانی همچون ابوعلی سینا، ابوریحان بیرونی، فارابی، خوارزمی و ... همچنین شاعران برجسته‌ای نظیر فردوسی، سعدی، مولوی، حافظ و ... آشنا نباشد و در مقابل عظمت آنها سر تعظیم فرود نیاورد. تمامی این افتخارات ارزشمند، برگرفته از میزان عشق و علاقه فراوان ملت ما به فراگیری علم و دانش از طریق خواندن و مطالعه منابع و کتاب‌های گوناگون است. به شکرانه‌ی الهی، تاریخ و گذشته ما، همیشه درخشان و پر بار است. ولی اکنون در این زمینه در چه جایگاهی قرار داریم؟ آمار و ارقام ارائه‌شده از سوی مجامع و سازمان‌های فرهنگی در مورد سرانه‌ی مطالعه‌ی هر ایرانی، برایمان چندان امیدوارکننده نمی‌باشد و رهبر معظم انقلاب اسلامی نیز از این وضعیت بارها اظهار گله و ناخشنودی نموده‌اند.

کتاب، دروازه‌ای به سوی گستره‌ی دانش و معرفت است و کتاب خوب، یکی از بهترین ابزارهای کمال بشری است. همه‌ی دستاوردهای بشر در سراسر عمر جهان، تا آنجا که قابل کتابت بوده است، در میان دست‌نوشته‌هایی است که انسان‌ها پدید آورده و می‌آورند. در این مجموعه‌ی بی‌نظیر، تعالیم الهی، درس‌های پیامبران به بشر، و همچنین علوم مختلفی است که سعادت بشر بدون آگاهی از آنها امکان‌پذیر نیست. کسی که با دنیای زیبا و زندگی‌بخش کتاب ارتباط ندارد بی‌شک از مهم‌ترین دستاورد انسانی و نیز از بیشترین معارف الهی و بشری محروم است. با این دیدگاه، به‌روشنی می‌توان ارزش و مفهوم رمزی عمیق در این حقیقت تاریخی را دریافت که اولین خطاب خداوند متعال به پیامبر گرامی اسلام (ص) این است که «بخوان!» و در اولین

سوره‌ای که بر آن فرستاده‌ی عظیم‌الشان خداوند، فرود آمده، نام «قلم» به تجلیل یاد شده‌است: «إِقْرَأْ وَ رَبُّكَ الْأَكْرَمُ. الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ» در اهمیت عنصر کتاب برای تکامل جامعه‌ی انسانی، همین بس که تمامی ادیان آسمانی و رجال بزرگ تاریخ بشری، از طریق کتاب جاودانه مانده‌اند.

دانشگاه پیام‌نور با گستره‌ی جغرافیایی ایران‌شمول خود با هدف آموزش برای همه، همه‌جا و همه‌وقت، به‌عنوان دانشگاهی کتاب‌محور در نظام آموزش عالی کشورمان، افتخار دارد جایگاه اندیشه‌سازی و خردورزی بخش عظیمی از جوانان جویای علم این مرز و بوم باشد. تلاش فراوانی در ایام طولانی فعالیت این دانشگاه انجام پذیرفته تا با بهره‌گیری از تجربه‌های گرانقدر استادان و صاحب‌نظران برجسته کشورمان، کتاب‌ها و منابع آموزشی درسی شاخص و خودآموز تولید شود. در آینده هم، این مهم با هدف ارتقای سطح علمی، روزآمدی و توجه بیشتر به نیازهای مخاطبان دانشگاه پیام‌نور با جدیت ادامه خواهد داشت. به‌طور قطع استفاده از نظرات استادان، صاحب‌نظران و دانشجویان محترم، ما را در انجام این وظیفه‌ی مهم و خطیر یاری‌رسان خواهد بود. پیشاپیش از تمامی عزیزانی که با نقد، تصحیح و پیشنهادهای خود ما را در انجام این وظیفه‌ی خطیر یاری می‌رسانند، سپاسگزاری می‌نماییم. لازم است از تمامی اندیشمندانی که تاکنون دانشگاه پیام‌نور را منزلگاه اندیشه‌سازی خود دانسته و ما را در تولید کتاب و محتوای آموزشی درسی یاری نموده‌اند، صمیمانه قدردانی گردد. موفقیت و بهروزی تمامی دانشجویان و دانش‌پژوهان عزیز آرزوی همیشگی ما است.

دانشگاه پیام‌نور

فهرست مطالب

مقدمه.....	سیزده
پیشگفتار مترجمان.....	هفده

بخش اول. زبان و قوهٔ نطق.....	۱
فصل اول. از زبان تا زبان‌شناسی.....	۳
۱-۱ مقدمه.....	۳
۲-۱ زبان‌ها.....	۵
۳-۱ زبان‌های دیگر.....	۱۱
۴-۱ تفاوت‌ها.....	۱۸
۵-۱ زبان‌شناسی.....	۲۱
۶-۱ انواع دستور زبان.....	۲۲
۷-۱ محتوای این کتاب و زیرمجموعه‌های زبان‌شناسی.....	۲۶
خلاصهٔ فصل اول.....	۲۹
تکالیف.....	۳۱
خود را بیازمایید.....	۳۲
معرفی منابع و مآخذ برای مطالعات بیشتر.....	۳۳

فصل دوم. کاربران زبان.....	۳۴
۱-۲ مقدمه.....	۳۴
۲-۲ دانش و توانایی: نظام‌شناختی.....	۳۵
۳-۲ زبان و مغز.....	۳۹
۴-۲ درک زبان.....	۴۳
۱-۴-۲ تشخیص گفتار.....	۴۴
۲-۴-۲ شناخت واژه.....	۴۵

۴۷	 ۲-۴-۳ درک جملات
۵۰	 ۲-۴-۴ تفسیر پاره‌گفتار
۵۱	 ۲-۴-۵ از تشخیص سخن تا تفسیر
۵۲	 ۲-۵-۵ تولید زبان
۵۲	 ۲-۵-۱ چه می‌خواهید بگویید؟
۵۴	 ۲-۵-۲ شکل‌گیری: رمزگذاری دستوری
۵۶	 ۲-۵-۳ شکل‌گیری: رمزگذاری واج‌شناختی
۵۸	 ۲-۵-۴ تولید آوا
۵۹	 ۲-۵-۵ از قصد بیان تا تولید آوا
۶۰	 خلاصه فصل دوم
۶۲	 تکالیف
۶۳	 خود را بیازمایید
۶۳	 معرفی منابع و مآخذ و مطالعات بیشتر

۶۵	 فصل سوم. فراگیری زبان
۶۵	 ۳-۱ مقدمه
۶۷	 ۳-۲ کودکان چگونه زبان می‌آموزند؟
۷۱	 ۳-۳ توالی فراگیری زبان اول
۷۶	 ۳-۴ عوامل تأثیرگذار در فراگیری زبان دوم
۸۰	 ۳-۵ توالی فراگیری زبان دوم
۸۷	 ۳-۶ دوزبانه بزرگ شدن
۹۰	 خلاصه فصل سوم
۹۱	 تکالیف
۹۲	 خود را بیازمایید
۹۳	 معرفی منابع و مآخذ و مطالعات بیشتر

۹۵	 بخش دوم. زبان و تعامل
۹۷	 فصل چهارم. گفتمان
۹۷	 ۴-۱ مقدمه
۹۸	 ۴-۲ تفسیر و استنتاج
۱۰۰	 ۴-۳ همکاری
۱۰۳	 ۴-۴ مکالمه
۱۱۰	 ۴-۵ انسجام در شکل زبان‌شناختی
۱۱۵	 خلاصه فصل چهارم
۱۱۶	 تکالیف
۱۱۷	 خود را بیازمایید
۱۱۷	 معرفی منابع و مآخذ و مطالعات بیشتر

فصل پنجم. کارگفت	۱۱۹
۱-۵ مقدمه	۱۱۹
۲-۵ هر پاره‌گفتاری یک کنش است	۱۲۰
۳-۵ ساختار اطلاعاتی	۱۲۷
۴-۵ تناسب کاربردشناختی	۱۳۲
خلاصه فصل پنجم	۱۳۷
تکالیف	۱۳۷
خود را بیازمایید	۱۳۸
معرفی منابع و مآخذ و مطالعات بیشتر	۱۳۹
بخش سوم. جمله‌ها و معنی آن‌ها	۱۴۱
فصل ششم. سازه‌ها و طبقه کلمات	۱۴۳
۱-۶ مقدمه	۱۴۳
۲-۶ سازه‌ها	۱۴۴
۳-۶ جمله، جمله‌واره و گروه	۱۴۶
۴-۶ انواع عبارت‌ها	۱۴۸
۵-۶ هسته و توصیف‌کننده	۱۵۱
۶-۶ ساخت سازه‌ای	۱۵۳
۷-۶ عبارت‌ها در مقایسه با کلمات	۱۵۷
۸-۶ گروه کلمات (کلمات محتوایی)	۱۵۷
۹-۶ گروه‌های کلمه (کلمات عملی)	۱۶۰
خلاصه فصل ششم	۱۶۲
تکالیف	۱۶۲
خود را بیازمایید	۱۶۴
معرفی منابع و مآخذ و مطالعه بیشتر	۱۶۵
فصل هفتم. جملات ساده	۱۶۶
۱-۷ مقدمه	۱۶۶
۲-۷ نقش عبارت‌ها در جمله	۱۶۷
۳-۷ ظرفیت	۱۷۰
۴-۷ نقش‌های معنایی	۱۷۴
۵-۷ نقش‌های دستوری	۱۷۵
۶-۷ مشخص کردن نقش‌های معنایی و دستوری	۱۷۷
۷-۷ کاهش ظرفیت	۱۷۸
۸-۷ ساخت‌های انعکاسی	۱۸۰
۹-۷ ضمیر گذاری	۱۸۱
خلاصه فصل هفتم	۱۸۳
تکالیف	۱۸۴

۱۸۵	خود را بیازمایید.....
۱۸۵	معرفی منابع و مآخذ و مطالعه بیشتر

۱۸۶	فصل هشتم. جملات مرکب.....
۱۸۶	۱-۸ مقدمه
۱۸۷	۲-۸ کاربردهای بند تابع
۱۹۰	۳-۸ اشکال بندهای تابع
۱۹۴	۴-۸ تعامل بین بند اصلی و بند تابع
۱۹۴	۱-۴-۸ حذف به قرینه
۱۹۵	۲-۴-۸ ارتقایی
۱۹۶	۳-۴-۸ توالی زمان‌ها
۱۹۸	۵-۸ بندهای هم‌پایه
۱۹۹	۶-۸ صورت‌های بندهای هم‌پایه
۲۰۰	خلاصه فصل هشتم
۲۰۱	تکالیف
۲۰۲	خود را بیازمایید.....
۲۰۲	معرفی منابع و مآخذ و مطالعه بیشتر

۲۰۴	فصل نهم. ترتیب سازه.....
۲۰۴	۱-۹ مقدمه
۲۰۵	۲-۹ ترتیب سازه و لایه‌های تجزیه
۲۰۶	۳-۹ ترتیب سازه در لایه جمله
۲۰۹	۴-۹ نوع بند
۲۱۰	۵-۹ بندهای درونه
۲۱۰	۶-۹ پیچیدگی
۲۱۲	۷-۹ وضعیت اطلاعاتی سازه‌ها
۲۱۳	۸-۹ ترتیب سازه‌ها درون سازه‌ها
۲۱۴	۱-۸-۹ عبارت اسمی
۲۱۵	۲-۸-۹ عبارت فعلی
۲۱۶	۹-۹ هم‌پایگی
۲۱۹	۱۰-۹ سازه‌های غیریوسته
۲۲۰	خلاصه فصل نهم
۲۲۰	تکالیف
۲۲۱	خود را بیازمایید.....
۲۲۲	معرفی منابع و مآخذ و مطالعات بیشتر

۲۲۳	فصل دهم. معنای جمله.....
۲۲۳	۱-۱۰ مقدمه

۲۲۴	۲-۱۰ ترکیبی بودن
۲۲۵	۳-۱۰ عبارات اسمی: ارجاع
۲۳۳	۴-۱۰ گروه اسمی: اشاره و پیش مرجع
۲۳۷	۵-۱۰ عبارات فعلی: زمان و نمود
۲۴۱	۶-۱۰ جملات فعلی: انواع موقعیت
۲۴۶	خلاصه فصل دهم
۲۴۷	تکالیف
۲۴۷	خود را بیازمایید
۲۴۸	معرفی منابع و مآخذ و مطالعات بیشتر
۲۴۹	بخش چهارم. واژه‌ها و معنای آن‌ها
۲۵۱	فصل یازدهم. واژگان
۲۵۱	۱-۱۱ مقدمه
۲۵۲	۲-۱۱ کلمه چیست؟
۲۵۴	۳-۱۱ رابطه بین شکل کلمه و معنی
۲۵۶	۴-۱۱ واژه‌های محتوایی و واژه‌های دستوری
۲۶۰	۵-۱۱ واژگان
۲۶۲	۶-۱۱ انواع اطلاعات واژگانی
۲۶۵	۷-۱۱ فرهنگ‌های لغات
۲۶۷	۸-۱۱ معنا و ارتباطات معنایی
۲۷۰	۹-۱۱ توصیف معنایی
۲۷۱	۱۰-۱۱ کلمات در بین زبان‌ها
۲۷۴	خلاصه فصل یازدهم
۲۷۵	تکالیف
۲۷۶	خود را بیازمایید
۲۷۶	معرفی منابع و مآخذ و مطالعات بیشتر
۲۷۸	فصل دوازدهم. واژه‌سازی
۲۷۸	۱-۱۲ مقدمه
۲۷۹	۲-۱۲ آرایش درونی کلمات
۲۸۱	۳-۱۲ کاربردهای واژه‌سازی
۲۸۳	۴-۱۲ اشتقاق
۲۸۷	۵-۱۲ تصریف
۲۹۰	۶-۱۲ صورت‌های ساخت‌واژی
۲۹۴	۷-۱۲ ساختار واژه‌ها و معانی آن‌ها
۲۹۶	۸-۱۲ تفاوت‌های اشتقاق و تصریف
۲۹۸	۹-۱۲ تفاوت واژه‌شناسی بین زبان‌ها
۳۰۲	خلاصه فصل دوازدهم

۳۰۳	تکالیف
۳۰۴	خود را بیازمایید
۳۰۵	معرفی منابع و مآخذ و مطالعه بیشتر
۳۰۶	فصل سیزدهم. ترکیب‌ها و اصطلاحات
۳۰۶	۱-۱۳ مقدمه
۳۰۸	۲-۱۳ ساختار و معنای ترکیب‌ها
۳۱۲	۳-۱۳ انواع واژه‌های ترکیبی
۳۱۳	۴-۱۳ انضمام
۳۱۵	۵-۱۳ عبارت‌های اصطلاحی
۳۱۷	۶-۱۳ معنای عبارات اصطلاحی
۳۲۴	خلاصه فصل سیزدهم
۳۲۵	تکالیف
۳۲۶	خود را بیازمایید
۳۲۷	معرفی منابع و مآخذ و مطالعه بیشتر
۳۲۹	بخش پنجم. آواهای گفتاری
۳۳۱	فصل چهاردهم. گفتار و شنیدار - آواهای گفتاری
۳۳۱	۱-۱۴ مقدمه
۳۳۳	۲-۱۴ گفتار
۳۳۵	۳-۱۴ علامت گفتاری
۳۳۸	۴-۱۴ شنیدن و درک
۳۳۹	۵-۱۴ آواهای گفتاری
۳۳۹	۱-۵-۱۴ مقدمه
۳۴۰	۲-۵-۱۴ صامت‌های تنفسی
۳۴۳	۳-۵-۱۴ صامت‌های غیر تنفسی
۳۴۵	۴-۵-۱۴ مصوت‌ها
۳۴۶	۵-۵-۱۴ دو آوایی‌ها
۳۴۷	۶-۵-۱۴ ویژگی‌های دیگر
۳۴۷	۶-۱۴ ساخت کلام و شناخت کلام
۳۴۹	خلاصه فصل چهاردهم
۳۵۰	تکالیف
۳۵۱	خود را بیازمایید
۳۵۲	معرفی منابع و مآخذ و مطالعه بیشتر
۳۵۳	فصل پانزدهم. نظام‌های صوتی و فرایندهای واجی
۳۵۳	۱-۱۵ مقدمه
۳۵۴	۲-۱۵ متمایز بودن

۳۵۷	۳-۱۵ نظام‌های آوایی
۳۶۱	۴-۱۵ مشخصه‌های تمایزدهنده
۳۶۴	۵-۱۵ فرایندهای واژ- واجی
۳۶۷	۶-۱۵ نویسه‌ها و واج‌ها
۳۶۸	خلاصه فصل پانزدهم
۳۶۸	تکالیف
۳۷۰	خود را بیازمایید
۳۷۰	معرفی منابع و مآخذ و مطالعه بیشتر
۳۷۱	فصل شانزدهم. هجاها، تکیه و آهنگ
۳۷۱	۱-۱۶ مقدمه
۳۷۲	۲-۱۶ هجا: واج آرایی
۳۷۸	۳-۱۶ کلمات: تکیه
۳۸۱	۴-۱۶ جمله: آهنگ
۳۸۲	۵-۱۶ وزن
۳۸۴	خلاصه فصل شانزدهم
۳۸۵	تکالیف
۳۸۶	خود را بیازمایید
۳۸۶	معرفی منابع و مآخذ و مطالعه بیشتر
۳۸۷	بخش ششم. زبان‌ها و جوامع
۳۸۹	فصل هفدهم. تفاوت‌ها و شباهت‌های بین زبان‌ها
۳۸۹	۱-۱۷ مقدمه
۳۹۱	۲-۱۷ شباهت‌های زبان‌ها
۳۹۶	۳-۱۷ روابط ژنتیک
۴۰۵	۴-۱۷ زبان و فرهنگ
۴۱۲	۵-۱۷ زبان و اندیشه: فرضیه‌سایر- ورف
۴۱۷	خلاصه فصل هفدهم
۴۱۷	تکالیف
۴۱۹	خود را بیازمایید
۴۱۹	معرفی منابع و مآخذ و مطالعه بیشتر
۴۲۱	فصل هجدهم. دگرگونی زبان
۴۲۱	۱-۱۸ مقدمه
۴۲۲	۲-۱۸ زبان چیست؟
۴۲۵	۳-۱۸ گویش چیست؟
۴۲۸	۴-۱۸ مطالعه دگرگونی زبانی
۴۳۱	۵-۱۸ دگرگونی زبان و عوامل اجتماعی

۴۳۲	 ۱-۵-۱۸ منطقه
۴۳۵	 ۲-۵-۱۸ طبقه اجتماعی
۴۳۷	 ۳-۵-۱۸ گروه‌های قومی
۴۳۸	 ۴-۵-۱۸ سن
۴۳۹	 ۵-۵-۱۸ جنسیت
۴۴۲	 ۶-۱۸ عوامل دیگر: موقعیت و بافت زبانی
۴۴۴	 ۷-۱۸ دگرگونی زبان و معنای اجتماعی
۴۴۷	 خلاصه فصل هجدهم
۴۴۸	 تکالیف
۴۴۹	 خود را بیازمایید
۴۵۰	 معرفی منابع و مآخذ و مطالعات بیشتر
۴۵۱	 فصل نوزدهم. تغییر زبان
۴۵۱	 ۱-۱۹ مقدمه
۴۵۲	 ۲-۱۹ زبان‌شناسی تاریخی
۴۵۷	 ۳-۱۹ فرایند تغییر
۴۶۲	 ۴-۱۹ نقش گروه‌های اجتماعی در تغییر زبان
۴۶۶	 ۵-۱۹ تغییرات درونه داخل نظام زبان
۴۶۸	 ۶-۱۹ ارزیابی تغییر زبان
۴۶۹	 خلاصه فصل نوزدهم
۴۷۰	 تکالیف
۴۷۰	 خود را بیازمایید
۴۷۱	 معرفی منابع و مآخذ و مطالعات بیشتر
۴۷۲	 فصل بیستم. دوزبانگی
۴۷۲	 ۱-۲۰ مقدمه
۴۷۳	 ۲-۲۰ جامعه دوزبانه
۴۷۷	 ۳-۲۰ سیاست زبانی
۴۷۹	 ۴-۲۰ آموزش دوزبانه
۴۸۱	 ۵-۲۰ شخص دوزبانه
۴۸۴	 ۶-۲۰ دوزبانگی و تداخل
۴۹۱	 ۷-۲۰ پیدایش (ظهور) زبان‌های جدید
۴۹۵	 خلاصه فصل بیستم
۴۹۶	 تکالیف
۴۹۷	 خود را بیازمایید
۴۹۷	 معرفی منابع و مآخذ و مطالعه بیشتر
۴۹۹	 منابع

مقدمه

این مقدمه در حوزه زبان‌شناسی بررسی جامع این رشته است. این کتاب ابتدا برای تمامی دانشجویان زبان و بعد برای کسانی است که می‌خواهند درباره زبان‌شناسی نو بیشتر بدانند. حاکی از غنای فراوان زبان‌های طبیعی است و این غنا را با توصیفاتی از زبان‌های مختلف نشان می‌دهد.

کاربرد زبان‌شناسی در مرحله اول استفاده آن در آموزش است. اصطلاحات مهم زبان‌شناسی که برای اولین بار در متن آمده است به صورت برجسته نوشته شده‌اند. این اصطلاحات در فهرست و همچنین در خلاصه پایان هر فصل تکرار شده‌اند. پس از این خلاصه‌ها، تمرینات مناسب برای فراگیری بیشتر موضوع آمده است. پس از انجام تمرینات، دانشجو برای آگاهی از اینکه مفاهیم اساسی و اصول هر فصل را فراگرفته است می‌تواند خود را بیازماید. در پایان هر فصل، منابع، مثال‌ها و دیگر مواردی که اقتباس شده، ذکر گردیده و پیشنهادهایی برای مطالعه بیشتر ارائه شده است.

کتاب زبان‌شناسی حاصل کار جمعی گروه زبان‌شناسی دانشگاه آمستردام است. این کتاب تجدیدنظر و اقتباسی است از کتاب *اپل و همکاران*^۱ (چاپ ۲۰۰۲) است که خود حاصل تلفیق با بخش‌هایی از *اپل و همکاران* (۱۹۹۲) است. *اپل و همکاران* (۱۹۹۲) توسط رنه اپل^۲، سیمون دیک^۳ و پیتر مویسکن^۴ ویراستاری شده بود در حالی که اپل و همکاران (۲۰۰۲) توسط رنه اپل^۵، آنه بیکر^۱، کیز هنگولد^۲، فولکرت کویکن^۳ و پیتر مویسکن^۴

-
1. Appel et al
 2. Rene Appel
 3. Simon Dik
 4. Pieter Muysken
 5. Rene Apple

ویراستاری گردید. این تألیف بازنگری بر اساس ترجمه‌ای از رینیر سالوردا^۵ است. فصل‌های مختلف این کتاب از دو نسخه ذکر شده در بالا گرفته شده‌اند. جدول زیر نشان می‌دهد که کدام مؤلفان نسخه‌های اولیه فصل‌های مختلف کتاب را به رشته تحریر درآورده‌اند.

Chapter	1992 Author	2002 Author
1. From language to linguistics	Simon Dik, Pieter Muysken	Anne Baker
2. The Language user	Rob Schoonen	Ron Prins, Rob schoonen
3. Language Aquisition	Anne Baker, Rene Appel	Fulkertkuiken
4. Discourse	Rene Appel	Sies de Haan
5. Speech Acts	Rene Appel	
6. Constituents and Word Classes	Simon Dik, Pieter Muysken	Kees Hengeveld
7. Simple Sentence	Simon Dick	Kees Hengeveld
8. Complex Sentences	-	Kees Hengeveld
9. Constituent Order	-	Kees Hengeveld
10. Sentence Meaning	Pieter Muysken	Sies de Haan
11. Lexicon	Pieter Muysken	Casper de Groot
12. Word Formation	Pieter Muysken	Casper de Groot
13. Compounds and Idiomatic Expressions	-	Casper de Groot
14. Speaking and Understanding- Speech Sounds	Norval Smith	Louis Pols
15. Sound Systems and Phonological Processes	Norval Smith	Norval Smith
16. Syllables, Stress and Intonation	Norval Smith	Norval Smith
17. Differences and Similarities between Languages	Rene Appel	Pieter Muysken
18. Languages Variation	Rene Appel	Pieter Muysken
19. Languages Change	Rene Appel, Pieter Muysken	Pieter Muysken
20. Bilingualism	Rene Appel	Pieter Muysken

تعداد زیادی از خوانندگان و کاربران اظهارنظرهایی درباره نسخه قبلی کتاب برایمان ارسال کرده‌اند و ما در این نسخه از آن‌ها بسیار استفاده کرده‌ایم. از آنان بسیار ممنونیم. همچنین از خوانندگان ناشناسی که نکات مفیدی را درباره نسخه نهایی قبل از

1. Anne Baker
2. Kees Hengeveld
3. Fulkert Kwiken
4. peter Meesken
5. Reinier Salverda

چاپ این کتاب ارائه کردند و همچنین از همکاران؛ تیتیا بندرز^۱، ینگ لین^۲، بیبی جنسن^۳ و ویم هنسلر^۴ برای کنترل مثال‌ها متشکریم و در آخر مدیون گردین کرسیس^۵ و کریستن اسمورنبرگ^۶ برای مساعدت‌هایشان در تهیه کتاب هستیم.

آمستردام، نوامبر ۲۰۱۱

آنه بیکر، کیز هنگولد

-
1. Titia Benders
 2. Ying Lin
 3. Bibi Janssen
 4. Wim Honselaar
 5. Gerdien Kerssis
 6. Kirsten Smorenberg

پیشگفتار مترجمان

مترجمان این کتاب بعد از سال‌ها تدریس دروس مختلف زبان‌شناسی در فکر کتابی بودند که در این رشته علمی جامع و کامل باشد و هم برای دانشجویان رشته‌های مختلف زبان‌شناسی، آموزش زبان فارسی و زبان‌های خارجی و هم برای سایر افراد غیرمتخصص علاقمند به مطالعات زبانی مفید باشد. نویسندگان و ویرایش‌کنندگان این کتاب به زبانی ساده کلیه حوزه‌های زبان‌شناسی را به همراه ذکر مثال‌هایی بیان نموده‌اند. در این کتاب ابتدا به مسئله زبان به عنوان وسیله برقراری ارتباط پرداخته شده، ساختار زبان از پایین‌ترین تا بالاترین لایه مورد بررسی قرار گرفته و به تفاوت‌های بین زبان بشر و زبان حیوانات و نحوه اکتساب زبان بشری اشاره شده‌است.

انسان‌ها برای برقراری ارتباط از زنجیره کلمات که به شکل جمله درآمده‌اند استفاده می‌کنند. در بخش بعدی کتاب به واحدهای سازنده جمله و نقش‌های دستوری و معنایی آن‌ها پرداخته می‌شود که با قرارگرفتن در کنار هم جملات ساده یا پیچیده را می‌سازند. ترتیب واژگان در جمله نیز موضوعی است که در تمامی زبان‌ها اهمیت داشته و شکل خاص خود را دارد.

واژگان و نحوه ساخت آن‌ها در زبان‌های مختلف و معانی که طبق ساختارشان منتقل می‌کنند در حقیقت زیربنای ارتباط را تشکیل می‌دهد. در بخش بعدی کتاب به این عنصر زبانی پرداخته شده و اشتقاق و تصریف کلمات در زبان‌های مختلف و چگونگی ساخت کلمه بررسی می‌شود.

در بخش دیگر به آواهای کلام، اندام‌های گفتاری و شنیداری و نحوه تولید آواهای گفتار اشاره شده‌است. روند تولید و دریافت و درک کلام مبنای ارتباطات انسانی

می‌باشد. آواها و هیجاهای گفتاری در هر زبان ویژگی‌های خاص خود را داراست که تا حد امکان در این کتاب به آن اشاره شده است.

بخش آخر به مبحث زبان و جامعه می‌پردازد و چگونگی اکتساب زبان را در خانواده و سپس در جامعه و مسئله دوزبانگی را بررسی می‌کند و در نهایت به مسئله دگرگونی و تغییر زبان اشاره دارد.

به‌طور کلی مطالب این کتاب اطلاعات پایه مورد نیاز را در اختیار علاقه‌مندان به مطالعه زبان‌شناسی قرار داده و در واقع نقطه آغازی برای مطالعه مباحث گسترده زبان‌شناسی است.

دکتر علی اصغر رستمی ابوسعیدی

دکتر علی کریمی فیروزجائی

بخش اول

زبان و قوه نطق

انسان‌ها به وسیله زبان با یکدیگر ارتباط برقرار می‌کنند. از این حیث با سایر حیوانات متفاوت‌اند. زبان انسان دارای ویژگی‌هایی است که آن را از سایر نظام‌های ارتباطی متمایز می‌کند. بخش یکم، *از زبان تا زبان‌شناسی*، به این ویژگی‌های زبان انسانی و چگونگی مطالعه زبان‌شناسی و پدیده‌های آن می‌پردازد.

هنگامی که می‌گوییم که انسان زبان‌دان است، یعنی او دانسته‌های زیادی درباره زبان و کاربرد آن دارد. در فصل دوم، کاربران زبان، به بحث درباره چگونگی کارکرد و نقش فرایندهای ذهنی می‌پردازیم.

اما دانش زبان از بدو تولد در انسان وجود ندارد. کودکان باید زبان مادری را فراگیرند و همچنین بزرگسالان گاهی یک زبان یا بیشتر را بعدها می‌آموزند. موضوع فصل سوم *فراگیری زبان* است.

فصل اول

از زبان تا زبان‌شناسی

۱-۱ مقدمه

هرکسی زبانی می‌داند و برخی بیشتر از یکی می‌دانند. اما واقعاً ما دربارهٔ زبان روزمره‌ای که به کار می‌بریم چه می‌دانیم؟ برای مثال دربارهٔ این پنج جمله چه می‌توانیم بگوییم؟

1. Impossible a was job it
2. I am hungry
3. Why you left wanted to know
4. Marylyn Monroe wants to become President of Great Britain
5. The tlint was beert

می‌دانیم که جملات (۱)، (۳) و (۵) درست نیستند، برخلاف جملات (۲) و (۴) که حداقل شکل درستی دارند. در (۱) ترتیب کلمات صحیح نیستند. در (۳) کلمه‌ای جاافتاده است و (۵) شامل دو جزء است که به‌وضوح در انگلیسی وجود ندارد. بر چه اساسی می‌توانیم جملاتی شبیه این بسازیم؟ آیا دانش زبانی ما مجموعه‌ای از کلمات و جملاتی است که تاکنون شنیده‌ایم؟ مثلاً آیا می‌توانیم بگوییم (۱) جمله خوبی نیست چون آن را در مقابله با جمله *It was an impossible job* قرار می‌دهیم؟ آیا جمله آخر را قبلاً یک‌بار شنیده‌ایم و به همین خاطر آن را جمله درستی در زبان انگلیسی می‌دانیم؟ این خیلی دور از ذهن است همان‌طور که می‌توانیم در (۴) نشان بدهیم. مثال ۴ انگلیسی خوبی است حتی اگر حقیقت نداشته نباشد. می‌دانیم که یک جمله انگلیسی با ساختاری درست است حتی اگر قبلاً آن را نشنیده باشیم. کاربران زبان این قابلیت تصمیم‌گیری را دارند که جمله مناسب است یا خیر البته نه فقط بر مبنای حافظه‌شان بلکه بر اساس دانش زبانی‌شان. این دانش زبانی خودآگاه نیست بلکه انتزاعی بوده و اغلب بر اساس قواعد کلی است. بنابراین ما

ممکن است نتوانیم به سادگی بگوییم چرا یک جمله درست است یا نیست. هنگامی که از دانش انتزاعی حرف می‌زنیم منظور ما چیست؟ با مثال زیر می‌توان مطلب زیر را توضیح داد. تصور کنید شخصی چیزی ناشناخته را به شما نشان می‌دهد و آن را *pewt* بنامد. چنانچه از این چیز دو عدد باشد چه خواهیم گفت؟ احتمالاً می‌گوییم *Two pewts*. انگلیسی‌زبانان نیازی به فکر کردن ندارند، آن‌ها می‌دانند که شکل *pewten* شکل صحیحی نیست گرچه می‌دانند محدود کلماتی هستند که در شکل جمع *-en* می‌گیرند، مانند: *oxen* یا *children*. قبلاً قاعدهٔ اولیهٔ جمع بستن را یاد گرفتیم: *houses-house*, *dogs-dog*, *cats-cat*, *geese-geese* و *oxen-ox*. اگرچه ما آگاهی داریم اما بسیاری نمی‌دانند که چرا شکل جمع *pewts* مناسب‌تر است؟ دانستن زبان برای بسیاری از کاربران آن به این معنی است که آن‌ها این زبان را می‌فهمند و قادر به تولید آن هستند اما لزوماً نمی‌توانند نحوه کارایی نظام آن زبان را شرح دهند. به این دلیل می‌گوییم این یک دانش انتزاعی و ناخودآگاه است.

در فصل مقدماتی، به بحث دربارهٔ پدیده‌های زبان و راه‌های مطالعهٔ آن در نظام زبان‌شناسی می‌پردازیم. در بخش ۱-۲ تعدادی از ویژگی‌های مهم زبان را مرور خواهیم کرد. در اینجا زبان به معنای زبان طبیعی به کار می‌رود که همان زبان تکلم مردم است، و به روش طبیعی در طول تاریخ و احتمالاً از برخی نظام‌های ارتباطی اولیه به کاررفته توسط اجداد ما توسعه یافته است. به‌رحال انواع دیگری از زبان نیز وجود دارد مانند زبان‌هایی که برای نوشتن برنامه‌های رایانه‌ای به کار می‌روند. این انواع دیگر زبان و نحوه تفاوت آنان با زبان انسانی در بخش ۱-۳ مورد بحث قرار خواهد گرفت. در بخش ۱-۴ به گوناگونی موجود در زبان‌های طبیعی خواهیم پرداخت که شامل تفاوت بین زبان‌های اشاره و زبان‌های گفتاری است. روش‌هایی که در آن‌ها زبان در زبان‌شناسی مورد مطالعه قرار می‌گیرد موضوع بحث بخش ۱-۵ است. یک هدف مهم زبان‌شناسی آزمودن و آشکار ساختن دانش انتزاعی و ناخودآگاه زبان است که مردم اغلب به شکل دستور زبان از زبان‌هایی که سخن می‌گویند، در اختیار دارند. بخش ۱-۶ انواع مختلف دستور زبانی را که می‌توانیم تشخیص بدهیم بررسی خواهد کرد برای مثال دستور زبانی که تاریخیچه زبان را تشریح می‌کند و دستور زبانی که موقعیت فعلی زبان را شرح می‌دهد. در نهایت در بخش ۱-۷ مروری بر زیرمجموعه‌های مختلف زبان‌شناسی خواهیم داشت. این بخش